

Je JMHZ opravdu až tak absurdní?

22.5.2026 - Ladislav Minčič | Hospodářská komora ČR

Vysvětluje v komentáři tajemník HK ČR Ladislav Minčič.

Nový systém jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele prošel první ostrou zkouškou - k 20. květnu jej podalo 80 % zaměstnavatelů. Zároveň se ale stal vítězem ankety Absurdita roku. Proč je podle Hospodářské komory ČR potřeba odlišovat počáteční komplikace od dlouhodobého přínosu tohoto digitalizačního projektu, vysvětluje v komentáři tajemník HK ČR Ladislav Minčič:

„Zákon o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele se stal vítězem ankety Absurdita roku 2026, pořádané agenturou Communa ve spolupráci s řadou dalších partnerů (Hospodářské noviny, MONETA Bank, Volkswagen, ÚJV Řež, advokátní kancelář SVOKO, Komora daňových poradců ČR). Hospodářská komora ČR poskytuje řadu let záštitu této anketě a je jedním z mnoha dalších subjektů (nejenom organizátorů a partnerů ankety), které nominují předpisy do ankety, v níž pak může hlasovat v podstatě kdokoli, nejen členové HK ČR či obecněji podnikatelé.

Cílem této ankety je upozornit na regulaci, která je nesmyslná, neodůvodněná nebo spojená s neúměrnou byrokratickou zátěží. Ambicí ankety je obrátit pozornost na problematickou regulaci, vyvolat odbornou a politickou diskusi a v ideálu dosáhnout zrušení, anebo alespoň zmírnění kritizované regulace. Poznamenejme, že se v minulosti již vícekrát podařilo tohoto ideálního cíle dosáhnout.

Absurditou roku 2026 se stal zákon o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele (JMHZ), přičemž pro něj hlasovala výrazná většina účastníků ankety (66 %). Domnívám se, že letošní hlasování nebylo tak jako v minulých letech především výzvou ke zrušení té či oné nesmyslné právní úpravy, jako spíše vyjádřením stresu hlasujících ze zásadní změny v personální a mzdové agendě firem. Doba hlasování v anketě připadla přesně na první týdny praktické aplikace nového zákona. Nové (byť i jednotné) termíny, nové softwarové prostředí, a to nejenom na straně státu, ale i na straně firem, kterým dodavatelé poskytují HR informační systémy... Pro mnoho firem šlo o reportování statistických údajů, s nímž se setkaly v minulosti spíše jen výjimečně, když zrovna spadly do časově omezených povinných statistických šetření, přičemž mnohé malé a mezi nimi zejména ty mladší firmy byly konfrontovány s hlášením podobných údajů vůbec poprvé.

Cílem tohoto textu není zpochybnit výsledky ankety ani nekriticky vyzývat projekt JMHZ, ale zamyslet se nad motivací hlasující veřejnosti, reprezentující masu napjatých účetních a personalistů, kterým mimochodem patří velké uznání za to, že se nových povinností zhostili se ctí, když k prvnímu definitivnímu termínu pro podávání hlášení (20. května za duben 2026) podalo hlášení 80 % zaměstnavatelů. Toto vysoké procento se týká nejenom velkých zaměstnavatelů s týmem personalistů a robustním informačním systémem, ale také středních a malých podnikatelů, nezřídka odkázaných na outsourcing účetních služeb.

Daňoví poplatníci tak nějak automaticky očekávali pohotovost informatiků a metodiků státní správy v prvních dnech, týdnech a měsících ostrého rutinního provozu JMHZ a musím říct, že podle dostupných informací bylo toto očekávání naplněno. Žádná převratná technologická změna, bez ohledu na intenzitu předběžného pilotního provozu, se nevyvaruje dílčích defektů. A pokud je mi známo, ty defekty, které mohly mít dopad na širší množinu firem, byly vyřešeny promptně do 24 hodin, a ty další, zasahující jen speciální skupiny zaměstnavatelů, se řešily a řeší průběžně. Ano,

komunikaci státu v případě zavádění novinek lze vždycky zlepšit. Kompetentní pracovníci státní správy se nicméně snažili poskytnout konzultaci firmám při řešení jejich dílčích problémů. Zobecněné rady a vysvětlení byly a jsou prezentovány široké veřejnosti na webu.

Přesto se pětina zaměstnavatelů nepodařilo podat první hlášení včas, ale jak se vyjádřili představitelé příslušných orgánů, kdo vyvine snahu komunikovat se státní správou, nebude penalizován. Zdrženlivost při vynucování převratných změn je určitě znakem dobrého státu, přívětivého ke svým občanům. Nakonec, jen během prvního dne po termínu podala svá hlášení další 2 % zaměstnavatelů.

V kontextu ankety je paradoxem – někdo by mohl říct, že právě absurditou – že v právním státě se předpisy ruší zase jen dalším předpisem, jemuž se musí povinné osoby přizpůsobit. Pozitivní efekty nové zajímavé úpravy se zpravidla neprojeví okamžitě, zejména ne v situaci, kdy je změna zásadní – technologicky, organizačně nebo psychologicky. Speciálně v podnikatelském prostředí je třeba změny posuzovat ze systémového, perspektivního hlediska, zejména podle toho, kolik hodin neproduktivní činnosti konkrétní změna ušetří firmám v budoucím rutinním provozu, o kolik více času a prostředků jim zbude na potřebné investice nebo inovace. Jsem stále přesvědčen, že JMHZ, nahrazující více než 25 jednotlivých hlášení rozesílaných v různých termínech na různé adresy, bude výrazným příspěvkem ke snížení administrativní zátěže podnikatelů. Zároveň mění princip komunikace tak, že zaměstnavatel nemá opakovaně předávat tytéž údaje různým institucím – stát si má sám interně sdílet jednou dodané informace – což je příležitost k digitalizaci, a tedy rutinnímu zrychlení vyřizování „neproduktivních“ personálních a mzdových agend i v malých a středních podnicích. A paradoxně, anebo i tak trochu absurdně si dovedu představit, že po roce praktických zkušeností bude zákon o JMHZ nominován do zrcadlové ankety Paragraf roku, jejímž cílem je naopak identifikovat právní předpisy s pozitivním dopadem na podnikatelské prostředí.“

Ladislav Minčíč, tajemník Hospodářské komory

<https://www.komora.cz/blog/aktuality/je-jmh-z-opravdu-az-tak-absurdni>